

beråbes som ugyldighedsgrund, hvis den vedrører en kendsgerning eller situation, som forelå ved traktatens indgåelse, og som udgjorde et væsentligt grundlag for vedkommende stats samtykke til at være bundet af traktaten. Dette gælder dog ikke i tilfælde, hvor en stat gennem sin egen adfærd har bidraget til fejltagelsen, eller hvor staten burde være opmærksom på muligheden for en fejltagelse. Endvidere kan fejltagelser, der alene vedrører en traktattekst's ordlyd, ikke påberåbes som ugyldighedsgrund, sml. art. 79.

En stat som er blevet forledt til at indgå en traktat gennem en anden stats svigagtige adfærd, kan ifølge *art. 49* påberåbe sig svigen som grund til at anse sit samtykke til at være bundet af traktaten for ugyldigt.

Det samme gælder ifølge *art. 50*, hvis en stats samtykke er opnået gennem direkte eller indirekte bestikkelse af dens repræsentant.

Ifølge *art. 51* skal en stats samtykke til at være bundet af en traktat være uden retlig virkning, hvis det er opnået ved tvang mod dens repræsentant i form af handlinger eller trusler rettet mod ham.

I *art. 52* fastslås det, at en traktat er ugyldig, hvis dens indgåelse er opnået ved trussel om eller brug af magt i strid med de i FN-pagten nedlagte principper. Der blev på konferencen i Wien fremsat forslag om at udvide artiklen til også at omfatte traktater indgået under udøvelse af økonomisk eller politisk tvang eller pres. Forslaget fik støtte fra mange afro-asiatiske, latinamerikanske og østeuropæiske stater, medens det fra de vestlige landes side opfattedes som indebærende en fare for traktatsikkerheden. Under indtryk af betydningen af at tilvejebringe en tekst, som kunne tiltrædes af det store flertal af konferencens deltagere, enedes man om et kompromis bestående af en erklæring, som fordømmer trussel om og brug af tvang under enhver form, militær såvel som politisk og økonomisk, i forbindelse med traktatafslutning, samt en resolution som bl. a. opfordrede FN's generalsekretær til at henlede FN's medlemsstaters opmærksomhed på erklæringen. Selve *art. 52* blev herefter vedtaget af konferencen, idet dog den oprindelige af FN's folkeretskommission foreslåede tekst blev ændret derved, at ordene »i strid med principperne i De forenede Nationers pagt« blev erstattet med »i strid med de folkeretlige principper, der er nedlagt i De forenede Nationers pagt«. Ændringen tog sigte på at give *art. 52* tilbagevirkende kraft udover tidspunktet for FN-pagten's ikrafttræden samt på at gøre det klart, at anvendelsen af *art. 52* ikke er begrænset til FN's

medlemslande. Danmark og adskillige andre lande afholdt sig fra at stemme om dette ændringsforslag under hensyn til den usikkerhed, som vil opstå, hvis ældre traktaters gyldighed anfægtes under påberåbelse af magtanvendelse i forbindelse med deres afslutning.

I *art. 53* bestemmes det, at en traktat er ugyldig, hvis den på indgåelsestidspunktet strider imod en tvingende norm i almindelig mellemfolkelig ret (jus cogens). En sådan norm defineres i artiklen som en retsregel, der af folkeretssamfundet som helhed er accepteret og anerkendt som en retsregel, fra hvilken der ikke tillades nogen fravigelse, og som kun kan ændres ved en senere almindelig folkeretlig retsregel af samme karakter. Der er ikke gjort forsøg på nærmere at konkretisere, hvilke folkeretlige retsregler, der i dag kan henføres under jus cogens-begrebet. Det er således overladt til fremtidig praksis at give bestemmelsen i *art. 53* dens fulde indhold. Det er derfor af ganske særlig stor betydning, at det som omtalt foran lykkedes at nå til enighed på konferencen i Wien om, at tvister vedrørende traktaters ugyldighed som følge af bestemmelsen i *art. 53* skal henvises til tvungen afgørelse af Den internationale Domstol. Som ligeledes nævnt foran er det hensigten i forbindelse med Danmarks ratifikation at tage et generelt forbehold fra dansk side, som bl. a. vil indebære at Danmark ikke vil være forbundet af *art. 53* over for lande, som ikke accepterer Den internationale Domstols kompetence til at afgøre tvister om denne bestemmelses anvendelse og fortolkning.

Art. 54-64 indeholder bestemmelser om ophør og suspension af traktater.

Ifølge *art. 54* kan en traktat ophøre eller en deltager træde tilbage fra den enten i overensstemmelse med traktatens egne bestemmelser eller efter fælles aftale.

En traktat ophører ifølge *art. 55* ikke, blot fordi deltagerantallet formindskes, således at det ligger under det for traktatens ikrafttræden nødvendige antal.

En traktat, der ikke indeholder bestemmelser om opsigelse, kan ifølge *art. 56* som hovedregel ikke opsiges. Det kan kun ske, hvis det godtgøres, at det var deltagerens hensigt at indrømme mulighed for opsigelse, eller retten til opsigelse følger af traktatens natur.

Suspension af en traktat kan ifølge *art. 57* ske i overensstemmelse med traktatens egne bestemmelser eller efter fælles aftale.

I *art. 58* opregnes betingelserne for, at en multilateral traktat kan suspenderes alene i forholdet mellem nogle af deltagerne indbyrdes.